

Pestprotocol Comeniusschool

Een veilige school is een plek waar kinderen, ouders en medewerkers samenwerken aan respectvolle omgang met elkaar. Pesten verstoort dat samenspel en kan veel schade aanrichten. In dit pestprotocol leggen wij vast hoe wij als school pesten herkennen, voorkomen en samen oplossen.

1. Herkennen

Wat is pesten?

Pesten is **herhaald, opzettelijk kwetsend gedrag** waarbij iemand (of een groep) een ander persoon lichamelijk, verbaal of sociaal pijn doet. Het gebeurt meestal **meerdere keren en over een langere periode**, en er is vaak sprake van machtsverschil — de pester heeft meer macht (bijvoorbeeld door populariteit, kracht, of invloed), terwijl het slachtoffer zich moeilijk kan verdedigen.

Er zijn verschillende vormen van pesten:

1. **Verbaal pesten:** uitschelden, roddelen, iemand belachelijk maken, dreigen.
2. **Lichamelijk pesten:** duwen, slaan, spullen afpakken of kapotmaken.
3. **Cyberpesten:** via sociale media, berichten of e-mail beledigen of buitensluiten.
4. **Sociaal pesten:** iemand negeren, buitensluiten of expres niet laten meedoen.

Signaleren

De groepsleerkracht krijgt van alle betrokkenen meldingen bij signalen van pesten en is de centrale persoon bij het uitvoeren van dit pestprotocol.

De leerkracht is alert op pesten in de groep. Door eigen observaties en door signalen van kinderen of ouders kan er pesten gesignaleerd worden. Deze worden altijd serieus genomen.

In zijn algemeenheid letten we op de volgende signalen:

Bij de leerling:

Gedrag en emoties:

- Lijkt stiller, angstiger of verdrietiger dan normaal.
- Trekt zich terug, speelt vaker alleen.
- Wordt snel boos of huilt sneller dan voorheen.
- Durft minder te praten in de klas of kijkt vaak omlaag.
- Zegt vaak “ik heb buikpijn” of “ik wil niet naar school”.

Lichamelijke signalen:

- Onverklaarbare blauwe plekken, kapotte spullen of zoekgeraakte spullen.
- Slaapproblemen of vermoeidheid.
- Minder eetlust.

Schoolgerelateerd:

- Wil plots niet meer naar school.
- Vraagt vaker om thuis te blijven of klaagt over “niets aan school vinden”.
- Concentratieproblemen of dalende schoolprestaties.

In de groep / klas

- Groepjesvorming of buitensluiting (“mag niet meedoen”).
- Gelach of gefluister als één leerling iets zegt.
- Kinderen die elkaar beschermen of dingen “niet durven zeggen”.
- Ongelijke machtsverhoudingen zichtbaar in spel of gesprekken.

Signalen vanuit ouders (thuis)

- Kind wil niet praten over school.
- Zegt dat hij/zij “geen vrienden meer heeft”.
- Reageert boos of verdrietig bij het zien van bepaalde klasgenoten (bijv. op sociale media).
- Verandert plots van gedrag: teruggetrokken, prikkelbaar, onzeker.

2. Voorkomen

Wij proberen op school pesten zoveel mogelijk te voorkomen. Dat doen wij op de volgende manieren:

1. We creëren een positief schoolklimaat

- We stimuleren **respect, samenwerking en empathie** in de hele school.
- We hebben **duidelijke gedragsregels** die iedereen kent (leerlingen, ouders, personeel).
- De gedragsregels hangen zichtbaar op en we bespreken ze regelmatig in de klas.
- We zien en belonen positief gedrag: we geven complimenten bij vriendelijk, behulpzaam of eerlijk gedrag.

2. We geven structureel aandacht aan sociaal-emotioneel leren

- We gebruiken de methode Kwink als **sociaal-emotioneel programma**.
- We leren kinderen omgaan met emoties, conflicten, grenzen en verschillen.
- We oefenen actief met **feedback geven, sorry zeggen, grenzen aangeven**.

3. We praten over plagen en pesten

- We bespreken pesten regelmatig, niet alleen als het misgaat.
- We gebruiken verhalen, filmpjes of kringgesprekken om gevoelens en situaties te bespreken.
- We leren kinderen het verschil tussen **plagen, ruzie en pesten**.
- We laten zien dat **melden geen klikken is**, maar zorgen voor jezelf of een ander.

4. We werken samen met ouders

- We informeren ouders over het pestbeleid en betrekken hen bij de afspraken.
- We stimuleren open communicatie tussen ouders en school.
- We bespreken tijdens ouderavonden hoe ouders kunnen bijdragen aan een positief klimaat (bijvoorbeeld door voorbeeldgedrag, gesprekken thuis).

5. We zijn alert

- Personeel is bekwaam in het herkennen van pestgedrag en het aanspreken van gedrag.
- We bespreken signalen in het team, zodat iedereen alert blijft.

6. We bevorderen groepsvorming en sociale cohesie

- We besteden bewust aandacht aan kennismakingsactiviteiten en groepsvorming aan het begin van het schooljaar (de Gouden weken).
- We organiseren samenwerkingsopdrachten waarbij leerlingen elkaar leren waarderen.

7. Besteed aandacht aan digitaal gedrag

- We leren kinderen hoe ze veilig online omgaan met elkaar.
- We bespreken het verschil tussen grapjes en cyberpesten.
- We hebben afspraken over gebruik van sociale media, foto's en berichtgeving.

8. Geef zelf het goede voorbeeld

- De volwassenen op school zijn rolmodellen: hoe zij met elkaar en met leerlingen omgaan, bepaalt de norm.
- We laten zien dat we luisteren, respectvol corrigeren en openstaat voor verschillen.

3. Samen oplossen

Een goede samenwerking biedt de beste kansen op resultaat. Leerlingen, leerkrachten en ouders hebben allen een eigen verantwoordelijkheid bij het tegengaan van pesten.

Die eigen verantwoordelijkheid wordt in het pestprotocol geconcretiseerd, door af te spreken welke stappen er door wie gezet moeten worden, als er gepest wordt.

Handelingen van leerkrachten richting leerlingen en klas

- De leerkracht bespreekt elk pestprobleem met de betrokken leerlingen. Eerst met het gepeste kind, vervolgens met het pestende kind. De gesprekken hebben als doel het verkrijgen van inzicht in de situatie met het oog op het ondernemen van vervolgstappen. Hierbij worden de vier 'w vragen' gebruikt: waar, wanneer, wie en wat.

- De leerkracht bespreekt elk pestprobleem niet alleen met de directe betrokkenen, maar ook met de klas als geheel indien dat zinvol wordt geacht. De leerkracht neemt in dit gesprek duidelijk stelling tegen pestgedrag.
- De leerkracht meldt een pestprobleem bij de directeur en/of de interne vertrouwenspersoon en brengt daarbij (schriftelijk) verslag uit van de gesprekken die met de kinderen zijn gevoerd. De Intern begeleider wordt ingeschakeld om de leerkracht te ondersteunen.
- De leerkracht past na een feitelijk waargenomen en bekend pestprobleem direct en duidelijk de sancties van verwijdering uit de situatie toe.
- Bij een pestprobleem kiest de leerkracht, in overleg met de intern begeleider, een vorm van begeleiding voor de pestende leerling en voor de gepeste leerling uit. Deze begeleiding/aanpak wordt schriftelijk vastgelegd. In overleg met betrokkenen kan contact worden opgenomen met een externe deskundige.

Handelingen van leerkracht richting ouders

- De leerkracht heeft een gesprek met de ouder van het gepeste kind en maakt hiervan een schriftelijk verslag.
- De leerkracht heeft een gesprek met de ouder van het pestende kind en maakt hiervan een schriftelijk verslag.
- In deze gesprekken worden de ouders op de hoogte gebracht van het probleem en probeert de leerkracht meer inzicht in de situatie te krijgen.
- In een vervolgesprek met de ouders van de direct betrokken gepeste leerling wordt een plan van aanpak besproken. Dit plan is schriftelijk uitgewerkt en wordt aan de ouders meegegeven.

Handelingen van ouders

Ouders van het gepeste kind

- Als ouders de indruk hebben dat hun kind gepest wordt, nemen zij dat serieus.
- De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar de verhalen van hun kind en nemen stelling tegen het pesten.
- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen en zijn/haar visie te horen.
- Indien er sprake is van een ernstige “pestsituatie”, stellen de ouders zich terughoudend op en laten de regie bij school om het pestprobleem aan te pakken.
- De ouders verlenen hun medewerking aan een door de leerkracht voorgesteld overleg.

Ouders van het pestende kind

- Als ouders horen dat hun kind pest, nemen zij het probleem serieus.

- De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar het verhaal van hun kind, straffen het niet, maar nemen stelling tegen het pesten.
- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen en zijn/haar bevindingen te horen.
- De ouders werken mee aan het plan van aanpak dat door de leerkracht wordt voorgesteld.

Ouders van meelopers

- Als ouders van hun kind horen over pestgedrag in de klas, nemen zij dit probleem serieus.
- De ouders luisteren zo objectief mogelijk naar het verhaal van hun kind en proberen zicht te krijgen op de aard en omvang van het probleem.
- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht om hem/haar op de hoogte te stellen.

Voor alle betrokken ouders geldt:

- De ouders nemen contact op met de groepsleerkracht. Als zij zich om welke reden dan ook niet willen wenden tot de groepsleerkracht, dan nemen zij contact op met de directie.